

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

បច្ចេកទេស ចិញ្ចឹមត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារ ដែលធន់ទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ

ភ្នំពេញ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០១៧

រៀបចំដោយ : កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE)
ឧបត្ថម្ភដោយ : រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម(IFAD)

មាតិកា

ទំព័រ

មាតិកា.....	1
មេរៀនទី១: ការជ្រើសរើសទីតាំងដឹកស្រះ.....	3
មេរៀនទី២: ការរៀបចំស្រះមុនពេលដាក់ចិញ្ចឹម.....	8
មេរៀនទី៣: ប្រភេទត្រីសម្រាប់កសិករដាក់ចិញ្ចឹមក្នុងស្រះ.....	12
មេរៀនទី៤: ការប្រមូលផល និងអនុសាសន៍.....	18
មេរៀនទី៥: ការចិញ្ចឹមត្រីអណ្តែងក្នុងស្រះក្រាលកម្រាលកៅស៊ូឆ្នាស្លឹក.....	19
មេរៀនទី៦ : ការបញ្ចូលរបៀបថ្មី លើគោលគំនិត អាជីវកម្មកសិកម្មខ្នាតតូច ផ្នែកការចិញ្ចឹមត្រី.....	28
ឯកសារយោង	35

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

យើងខ្ញុំសូមសម្តែងនូវការដឹងគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និងមូលនិធិអន្តរជាតិសម្រាប់អភិវឌ្ឍកសិកម្ម (IFAD) ដែលបានផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទក្នុងការអនុវត្ត កម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ (ASPIRE) មានគោលបំណង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និងបង្កើនភាពធន់ របស់គ្រួសារ កសិករខ្នាតតូចក្រីក្រ និងងាយរងគ្រោះនៅកម្ពុជា។ កម្មវិធីបានផ្តល់ថវិកា ដល់អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម /នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ក្នុងការអនុវត្ត សមាសភាពទី២ នៃកម្មវិធីគឺ អភិវឌ្ឍសមត្ថភាពសេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ដើម្បីជួយគាំទ្រការកែលម្អសេវាផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងមូលដ្ឋានតាមរយៈបង្កើនគុណភាពផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងគ្រប់គ្រងចំណេះដឹង និងពង្រឹងធនធានមនុស្សសម្រាប់ ផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម។

បម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ មានការប្រែប្រួលខ្លាំង រដូវដែលផ្លាស់ប្តូរ បង្កឲ្យមានផលប៉ះពាល់ដល់ជីវភាព រស់នៅរបស់កសិករ និងផលប៉ះពាល់ដល់របរកសិកម្ម ទទួលប្រាក់ចំណូលទាបដូច្នោះហើយទើបកម្មវិធីផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្មថ្មីដែលធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ រៀបចំឯកសារផ្តល់ចំណេះដឹងនេះឡើងដើម្បីឆ្លើយតបនឹងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា ដែលជាតម្រូវការរបស់កសិករខ្នាតតូចគ្រប់ៗគ្នា ទាំងក្នុងនិងក្រៅគម្រោងផងដែរ ។

យើងសង្ឃឹមថាឯកសារនេះ និងជួយដល់ មន្ត្រីផ្សព្វផ្សាយ ភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយ បង្កាត់ពីបច្ចេកទេសការចិញ្ចឹមត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារដែលឆ្លើយតបទៅ នឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ វាជាវិធីសាស្ត្រងាយៗ សាមញ្ញក្នុងការចិញ្ចឹមត្រី ដែលកសិករអាចធ្វើបាន និងទទួលប្រាក់ចំណូលកើនឡើង ។

ឯកសារណែនាំ “បច្ចេកទេសចិញ្ចឹមត្រីជាលក្ខណៈគ្រួសារ ធន់ទៅនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ” នេះជា សមិទ្ធផលថ្មីមួយរបស់កម្មវិធី ASPIRE ភាពជោគជ័យក្នុងដំណើរការរៀបចំសៀវភៅនេះ គឺអាស្រ័យទាំងស្រុងលើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និងការចូលរួមក្រុមការងារបច្ចេកទេស របស់កម្មវិធីនៃ អគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម/នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម ។

មេរៀនទី១: ការជ្រើសរើសទីតាំងជីកស្រះ

១.គោលបំណង ឲ្យអ្នកចូលរួមយល់ដឹងពី៖

- ឥទ្ធិពលនៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងផលប៉ះពាល់នៃការចិញ្ចឹមត្រី
- ការជ្រើសរើសទីតាំងសមស្របដើម្បីជីកស្រះ ។

២. ឥទ្ធិពលនៃបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ

- ការខ្វះខាតប្រភពទឹក បាត់បង់គុណភាពទឹកក្នុងស្រះ
- កម្រិតអុកស៊ីសែនរលាយក្នុងទឹកស្រះ មានការថយចុះ ប៉ះពាល់ការដកដង្ហើមរបស់ត្រី
- ក្នុងទឹកស្រះមានកំដៅ ត្រីងាយកើតជម្ងឺនិងស្លាប់ រយៈពេលចិញ្ចឹមខ្លី ទិន្នផលត្រីចិញ្ចឹមថយចុះ
- កសិករឈប់ចិញ្ចឹមត្រី
- ខាតបង់ប្រាក់ចំណូលក្នុងគ្រួសារ ។

៣.គុណសម្បត្តិនៃការចិញ្ចឹមត្រី

- ប្រភពប្រូតេអ៊ីនគុណភាពខ្ពស់ ជួយទ្រទ្រង់ជីវភាព ជាប្រភពប្រាក់ចំណូលបន្ថែម ។

ប្រភពប្រូតេអ៊ីន

ប្រភពប្រាក់ចំណូល

ដើម្បីឆ្លើយតប និងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ កសិករចិញ្ចឹមត្រីគួរអនុវត្ត៖

❖ **ការជ្រើសរើសទីតាំងសមស្របសម្រាប់ដីកស្រែ៖**

- ងាយស្រួលចេញចូលប្រចាំថ្ងៃ ឲ្យចំណីត្រី ពិនិត្យគុណភាពទឹក ដាក់ដី និងពិនិត្យជម្ងឺ
- ដីដក់ទឹកបានយ៉ាងតិច ៦ ខែ ពិសេសរដូវប្រាំង
- ជិតលំនៅដ្ឋាន មិនលិចទឹកនៅរដូវវស្សា មិនមានដើមឈើធំ ឬ គុម្ពឬស្សី នៅក្បែរស្រែ៖ ជិតប្រភពទឹកស្រះជាប់និងស្រែ
- ឆ្ងាយពីស្រែ ឬដីដែលប្រើប្រាស់ថ្នាំ សម្លាប់សត្វល្អិត ឬសារធាតុពុល។

ស្រែនៅជិតផ្ទះងាយស្រួលគ្រប់គ្រង

មិនត្រូវដីកស្រែ៖មានដើមឈើធំៗព័ទ្ធជុំវិញ

មិនត្រូវដីកស្រែ៖ជិតតំបន់ប្រើប្រាស់ថ្នាំពុល

❖ គុណភាពដី

- ដីតង្វ រក្សាទឹកបាន រយៈពេល ៦ ទៅ ៨ខែ
- ដីករន្ធទំហំ ៦០សង្ក្រីម៉ែត្រ x ៦០សង្ក្រីម៉ែត្រ និងជម្រៅ ៨០សង្ក្រីម៉ែត្រ ហើយបូមទឹកបញ្ចូល
- ២ ទៅ ៣ថ្ងៃ រណ្តៅមានទឹកខ្លះ នោះដីមានសភាពល្អសម្រាប់ដីកស្រះចិញ្ចឹមត្រី
- ដីជ្រាយទន់តាមធម្មជាតិ ងាយស្រួលក្នុងការដីកស្រះ។

❖ ស្រះត្រី

- បួនជ្រុងទ្រវែង ទំហំ ២០០ ទៅ ៣០០ម៉ែត្រការ៉េ

ដើម្បីឆ្លើយតបនិងបម្រែបម្រួលអាកាសធាតុ និងរក្សាទឹកបានយូរជាពិសេសរដូវប្រាំង ស្រះចិញ្ចឹមត្រីគួរដីកជម្រៅ៖

❖ ចំពោះស្រះចាស់

- សំអាតបាតស្រះ និងដីកឲ្យបាន ជម្រៅពី ២.៥ ម៉ែត្រ ទៅ ៣.០ ម៉ែត្រ
- មានជម្រាលបាតស្រះទៅជ្រុងម្ខាង ស្រះ

❖ បច្ចេកទេសដីកស្រះចិញ្ចឹមត្រីថ្មី

១. ការរៀបចំទីតាំង

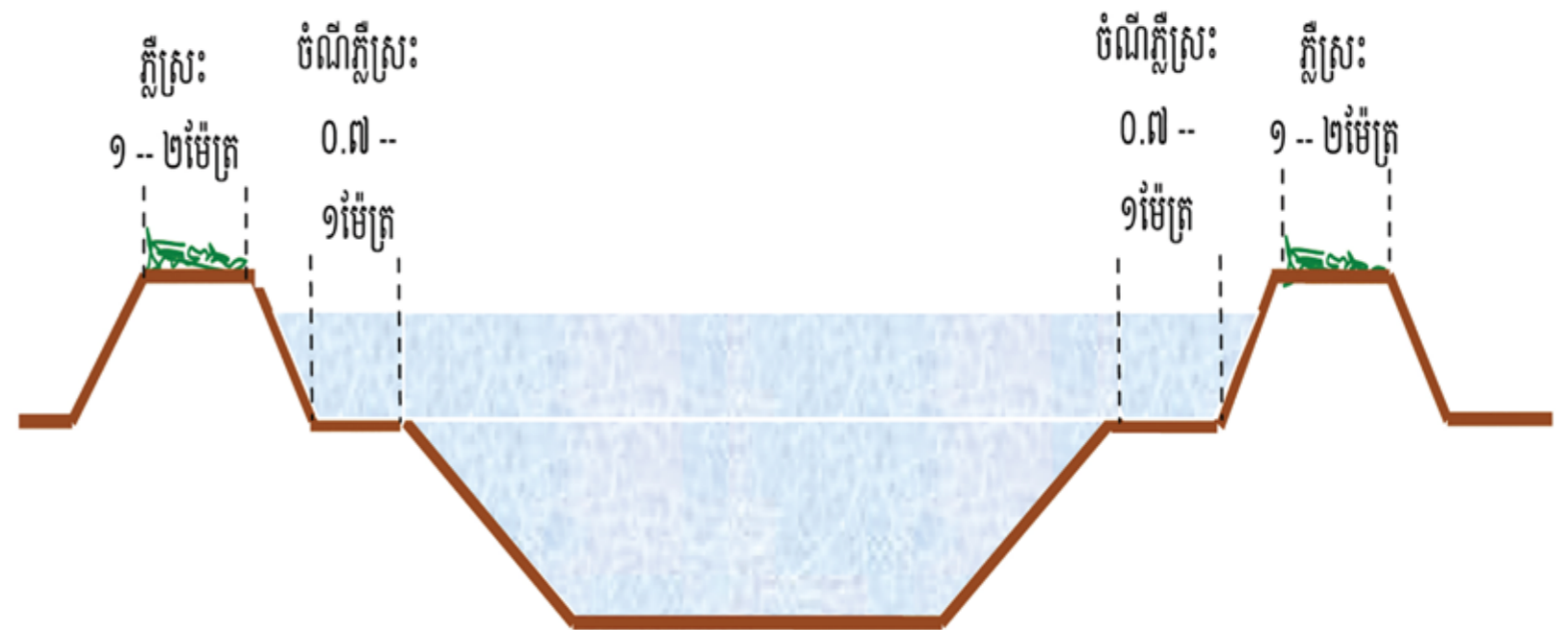
- កាប់ដើមឈើ សំអាតស្មៅ រុក្ខជាតិ និងថ្មចេញពីទីតាំងស្រះ
- ទុកដីស្រទាប់លើខ្លះសម្រាប់ទុកដាំស្មៅជុំវិញស្រះ
- វាស់ទីតាំង និងដាក់សញ្ញាសំគាល់ទីតាំងដែលត្រូវដីក
- រាងចតុកោណកែង ជម្រៅពី ២.៥ម៉ែត្រ ទៅ ៣.០ម៉ែត្រ
- បាតស្រះមានជម្រាលទៅម្ខាងនៃជ្រុងស្រះ ងាយស្រួល ប្រមូលផល
- មានជើងទេរ អាស្រ័យប្រភេទដី ជៀសវាងការបាក់ប្រាំងស្រះ នាំឲ្យពិបាកក្នុងការប្រមូលផល
- ទំនប់ការពារ ការហូរចូលកាកសំណល់មិនល្អ ឬសារធាតុពុលចូលក្នុងស្រះ
- ដាំស្មៅលើទំនប់ស្រះ ការពារការហូរច្រោះបាក់ដីនៅពេលមានភ្លៀងធ្លាក់

- បង្កប់បំពង់ សម្រាប់បង្ហូរទឹកចូលស្រះ
- របងព័ទ្ធជុំវិញ ការពារសត្វពាហនៈ ចុះស្រះ ខូចភ្លឺ ល្អក់ទឹក ការពារក្មេងលេងក្បែរស្រះ និងលង់ទឹកស្រះ
- រណ្តៅជីលាមកសត្វ ជាប់នឹងភ្លឺស្រះ ងាយស្រួលបង្ហូរទឹកជីចូលក្នុងស្រះចិញ្ចឹមត្រី ទំហំ ២ ម៉ែត្រ x ១ម៉ែត្រ ជម្រៅ ១ ម៉ែត្រ ។

ប្រភេទដី	កម្រិតជើងទេ
ល្បាយឥដ្ឋ	១ ម៉ែត្រ
ល្បាយឥដ្ឋ លាយខ្សាច់គ្រួស	១.៥០ម៉ែត្រ
ល្បាយខ្សាច់ លាយឥដ្ឋ	១.៥០ម៉ែ ទៅ ២ ម៉ែត្រ

ជីកស្រះតាមបច្ចេកទេស

គំរូបង់សម្រាប់ការជីកស្រះ

បុកបង្ហាប់ភ្នំ និងជើងទេ

ដាំស្មៅលើភ្នំស្រះ

គំរូស្រះចិញ្ចឹមត្រី

មេរៀនទី២: ការរៀបចំស្រះមុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

១.គោលបំណង ឲ្យអ្នកចូលរួមយល់ដឹងពី៖

- វិធីសាស្ត្រកម្ចាត់មេរោគក្នុងស្រះ មុនដាក់កូនត្រីចិញ្ចឹម
- ការបង្កើនសារធាតុចិញ្ចឹមក្នុងស្រះសម្រាប់ត្រី
- វិធានការការពារត្រីកាច និងសត្វផ្សេងៗស៊ីកូនត្រី
- វិធីងាយៗក្នុងការពិនិត្យចំណីធម្មជាតិក្នុងស្រះ សត្វល្អិតប្លង់តុង
- ប្រភេទជីធម្មជាតិមានស្រាប់នៅក្នុងភូមិ បរិមាណត្រូវដាក់ក្នុងស្រះ និងវិធីសាស្ត្រ នៃការប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិ ។

២. ការរៀបចំស្រះ មុនពេលដាក់ត្រីចិញ្ចឹម

សារៈប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់កំបោរ៖

- ជួយកែលំអរគុណភាពទឹក និងដីស្រះ ដែលមានជាតិអាស៊ីត
- សម្លាប់សត្វស្រះដែលស៊ីត្រី និងកាត់បន្ថយភាពល្អក់នៃទឹកស្រះ
- ចាប់ត្រីកាច ស្ការភក់បាតស្រះ (ទុកជម្រៅ ១៥ស.ម ឬ ១ តីកកន្លះ) ។

❖ ចំពោះស្រះចាស់

បាចកំបោរ (៥-១០គក្រ ក្នុង ១០០ម៉ែត្រការ៉េ)

ដាក់ជីធម្មជាតិក្រាលបាតស្រះ

បញ្ចូលទឹកក្នុងស្រះដោយប្រើតម្រង

មួយអាទិត្យក្រោយទឹកស្រះពណ៌បៃតងសម្បូរចំណីធម្មជាតិ

❖ ចំពោះស្រះថ្មី

បាចកំបោរ ពី ១០ -១៥ គក្រ ក្នុង១០០ ម៉ែត្រការ៉េ

បញ្ចូលទឹកក្នុងស្រះ ១ភាគ ៣ នៃជម្រៅស្រះ